

Landinrichting De Wijers
Wat staat er op stapel?

Demerdag 2018

Karel Stevens – Vlaamse Landmaatschappij

VLM 2008 – 2016

▶ **Uitbouw partnerschap**

- Communicatie
- Evenementen
- Quick wins
- ...

▶ **Visievorming**

- ⇒ Studies
- ⇒ Workshops
- ⇒ Publicaties
- ⇒ ...

De Wijers

[Handwritten signature]

Boerenbond

[Handwritten signature]

Natuurpunt vzw

[Handwritten signature]

Limburgs
Landschap vzw

[Handwritten signature]

Europese
Landowners' Organization

[Handwritten signature]

Departement
Ruimte Vlaanderen

Regionaal Landschap
Lage Kempen vzw

[Handwritten signature]

Tweiste
Limburg vzw

Vlaamse
Landmaatschappij

[Handwritten signature]

stad
Hasselt

[Handwritten signature]

gemeente
Heusden-Zolder

[Handwritten signature]

gemeente
Houthalen-Heilicheren

[Handwritten signature]

gemeente
Lummen

[Handwritten signature]

gemeente
Zonhoven

[Handwritten signature]

Provincie
Limburg

[Handwritten signature]

Herman Beyens,
Governateur

[Handwritten signature]

Ine Schanlegge,
Vlaamse minister van Landbouw,
Natuur en Landbouw

strategische doelstelling 5

DUURZAME TOEKOMSTBEELDEN VOOR DE BEEKVALLEIEN EN VIJVERGEBIEDEN ONTWIKKELEN

De samenhang van de zes beekvalleien met de (vis)vijvers en natuurgebieden is hét unieke kenmerk van De Wijers. Daarom is het versterken van dit groenblauwe netwerk de belangrijkste uitdaging van het uitvoeringsprogramma.

In het voortraject van het uitvoeringsprogramma hebben we voor de verschillende beekvalleien een aantal ontwerp oefeningen uitgevoerd. De oefeningen geven een algemeen beeld waar we met de valleigebieden naar toe willen. We werken de ontwerpen verder in detail uit door het opmaken van integrale streefbeeld en voor de zes beekvalleien. Een streefbeeldstudie bekijkt de ontwikkeling van een beekvallei op een integrale manier. De waterloop en zijn verschillende functies (de natuurlijke structuur, kwaliteit, biodiversiteit, capaciteit...) is daarbij de ruimtelijke drager voor aanvullende functies zoals de recreatieve beleving van de beekvallei.

strategische doelstelling 6

DE NATUURLIJKE WERKING VAN DE BEEKVALLEIEN EN VIJVERGE- BIEDEN VERBETEREN

Er moeten nog heel wat inspanningen gebeuren, zowel op het vlak van waterkwaliteit als waterkwantiteit, om de natuurlijke werking van de beekvalleien en het vijvergebied in De Wijers te verbeteren. De maatregelen die we daarvoor op het oog hebben, bieden een antwoord aan de problematiek van rioleringsknelpunten, lokale overstromingen en onderbenutte mogelijkheden voor waterretentie en structuurherstel van de waterlopen.

Met deze maatregelen versterken we de typische watergebonden natuur van De Wijers en creëren we extra ruimte voor natuurlijke waterberging. Daardoor kan dit natte gebied zijn uitgelezen rol als klimaatbuffer voluit spelen.

Landinrichting

INRICHTING

Inrichtingswerken

Inrichtingswerken uit kracht van **wet**

Vergoeding voor waardeverlies van gronden

Vestigen van **erfdienstbaarheden** tot **openbaar** nut

ANDERE

Lokale **grondenbanken** (incl. vergoedingen)

Vrijwillige bedrijfsverplaatsing, bedrijfsreconversie en bedrijfsstopzetting

Koopplicht

BEHEER

Beheerovereenkomsten

Dienstenvergoeding

VERWERVING EN GRONDMOBILITEIT

Verwerving

Projectmatig **recht van voorkoop**

Vrijwillige herverkaveling

Herverkaveling uit kracht van **wet**

Gebruikswuil

Herverkaveling uit kracht van **wet met planologische ruil**

Landinrichting Stiemerbeekvallei

Landinrichting Stiemerbeekvallei

Landinrichting Stiemerbeekvallei

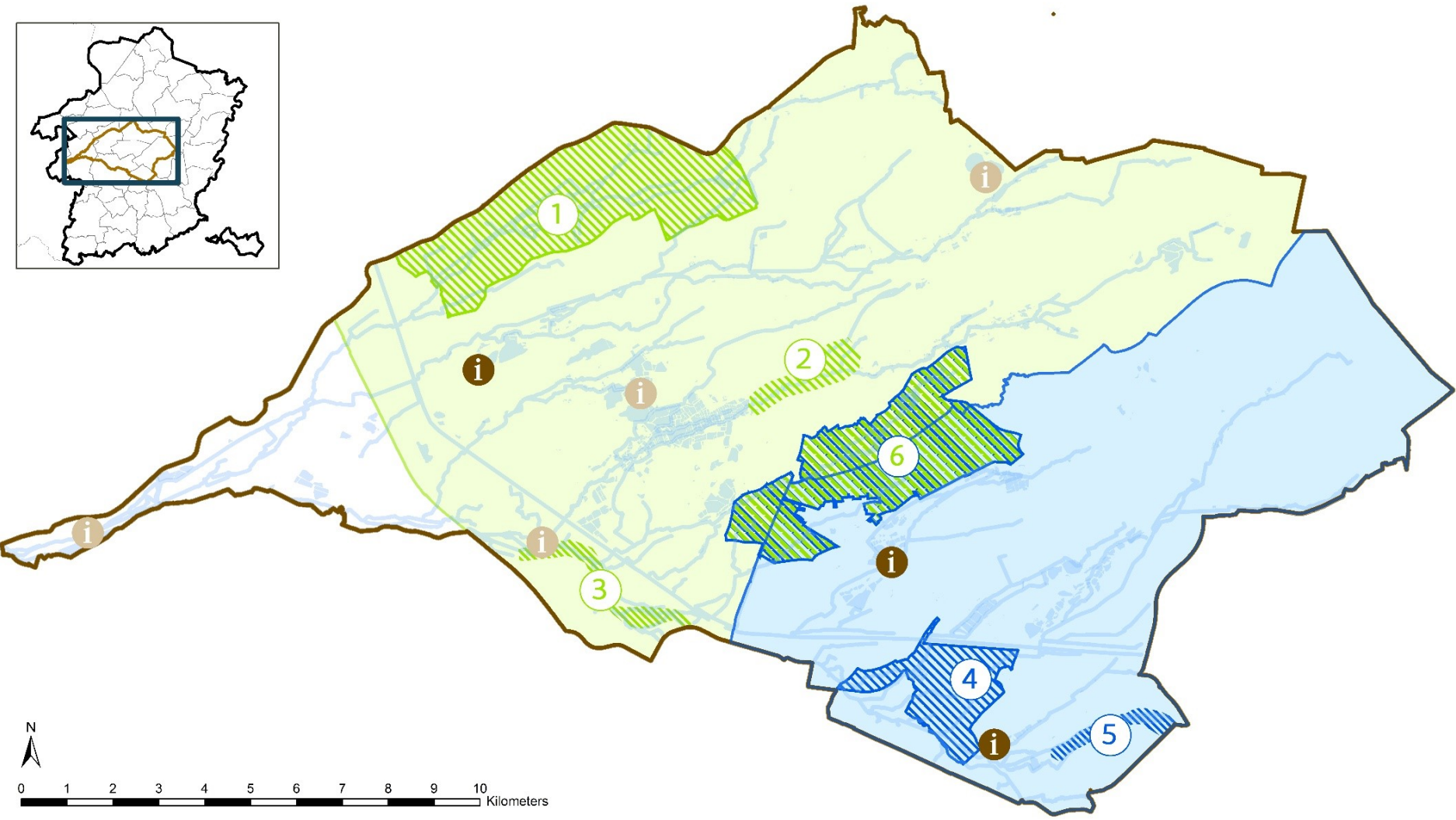
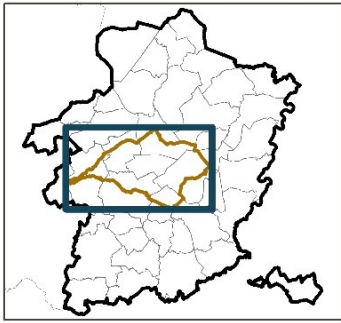
Masterplan Stiemerbeekvallei

Visualisatie van het mijnverzakkingsgebied/rietveld: valleiroute op een dijk door het rietveld, waardoor een nieuwe propere Stiemer langs de valleiflank stroomt en het rietveld als zuiverend vloeierveld voor de bestaande Stiemer kan fungeren.

Visualisatie van de Tuin van Winterslag: verbreding van de brug over de Stiemer maken het water bereikbaar.

**LANDINRICHTING
De Wijers**

Situering
landinrichtingsplannen (LIP)

- Roosterbeek-Mangelbeek**
1. LIP Mijn Mangelbeek
 2. LIP Multifunctioneel landschap Roosterbeek
 3. LIP Curange les Bains

- Stiemerbeek-Zusterkloosterbeek**
4. LIP Oude en Nieuwe Stiemer
 5. LIP Caetswijers-Broekbosvijvers
- Gebiedsoverschrijdend project**
6. LIP Openruimtegebied Kiewit-Zonhoven

- Beleven**
7. LIP Onthaal en Beleven fase 1 (i)
(Demerstrand, Bolderberg, Bokrijk-Kiewit)
 8. LIP Onthaal en Beleven fase 2 (i)
(t' Vloot, Kelchterhoef, Heidstrand, Herkenrode)

LIP Multifunctioneel Landschap Roosterbeek

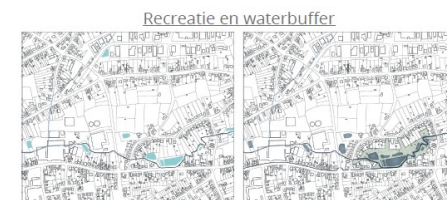
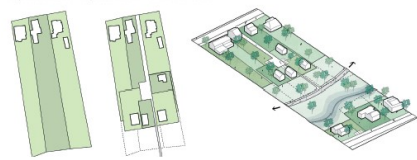
Creëren van een multifunctioneel landschap om waterkwaliteit en –kwantiteit te optimaliseren en omgevingskwaliteit van de Roosterbeekvallei te verhogen.

LIP Multifunctioneel Landschap Roosterbeek

- **Herstel waterhuishouding** en verbeteren **waterkwaliteit** van Roosterbeek (cf. integraal waterbeleid)
- Ruimte voor **natuurlijke infiltratie, buffering, zuivering**
- Inrichten **doorstroommoeras** met natuurlijke voorzuivering
- Versterken van de **natuurverbindingsfunctie** en herstellen van **biodiversiteit**.
- Voorzien van voldoende **hoogkwalitatief water als voeding** voor de speciale beschermingszone Vijverkerengebied De Wijers.

Optimaal scenario voor de Roosterbeekvallei waarbij de vallei in het binnengebied over haar volledige lengte verbreed wordt door de toevoeging van private tuinen aan het openbaar domein in ruil voor bouwrechten.

LIP Curange les Bains

**Centrum Hasselt kwaliteitsvol
verbinden met Herkenrode via de
Demer en haar vallei**

LIP Curange les Bains

► Groene vrije tijd

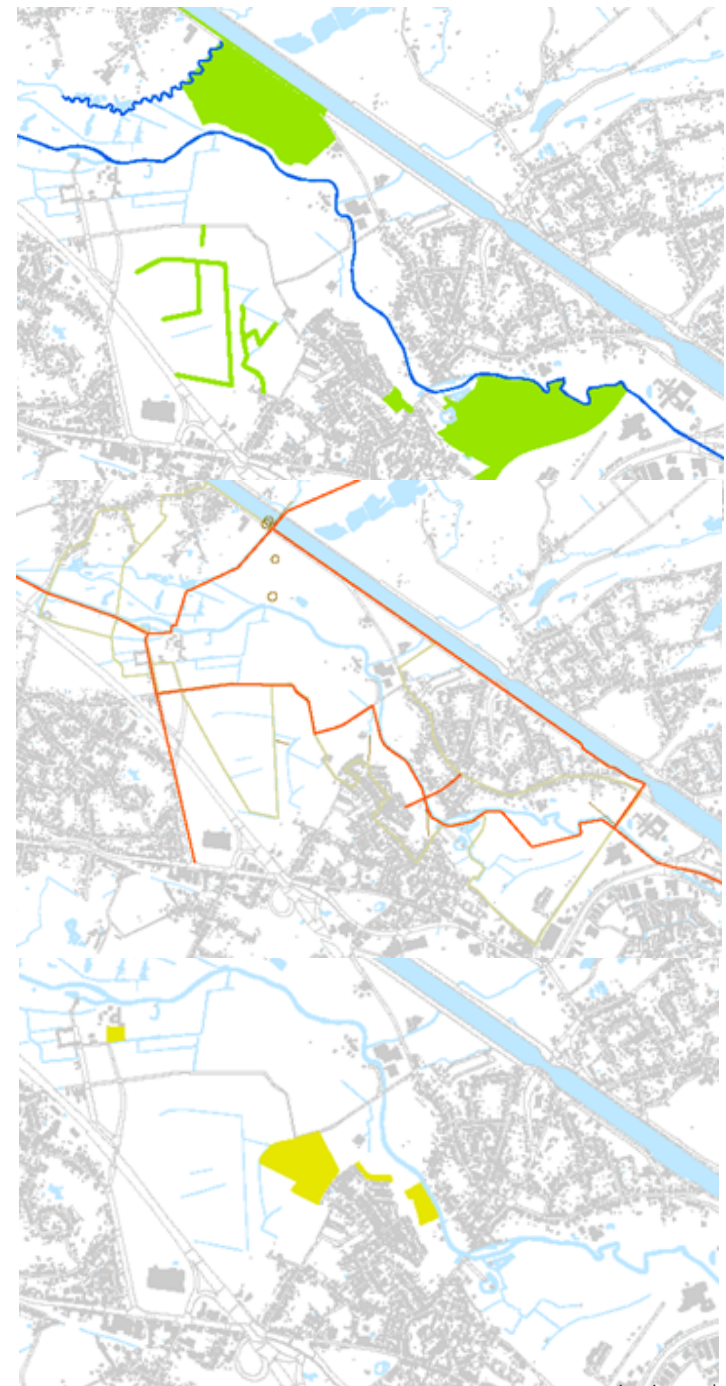
Prinsenbos, bos langs Albertkanaal, geboortebegraafbos, inrichting voor recreatie, vismigratie, KLE's, beleefbaar water...

► Kwaliteitsvolle verbindingen

Functionele fietsverbindingen, recreatief netwerk, belevingselementen...

► Sociaal-agrarisch

Landschapsherstel, gemeenschapsfuncties: zorg, meerwaardeboerderij, korte keten productie, volkstuintjes, lokale afzet...

LIP Openruimtegebied Kiewit-Zonhoven

**Verhogen van de
omgevingskwaliteit
in Kiewit-Zonhoven
voor al wie (be)leeft!**

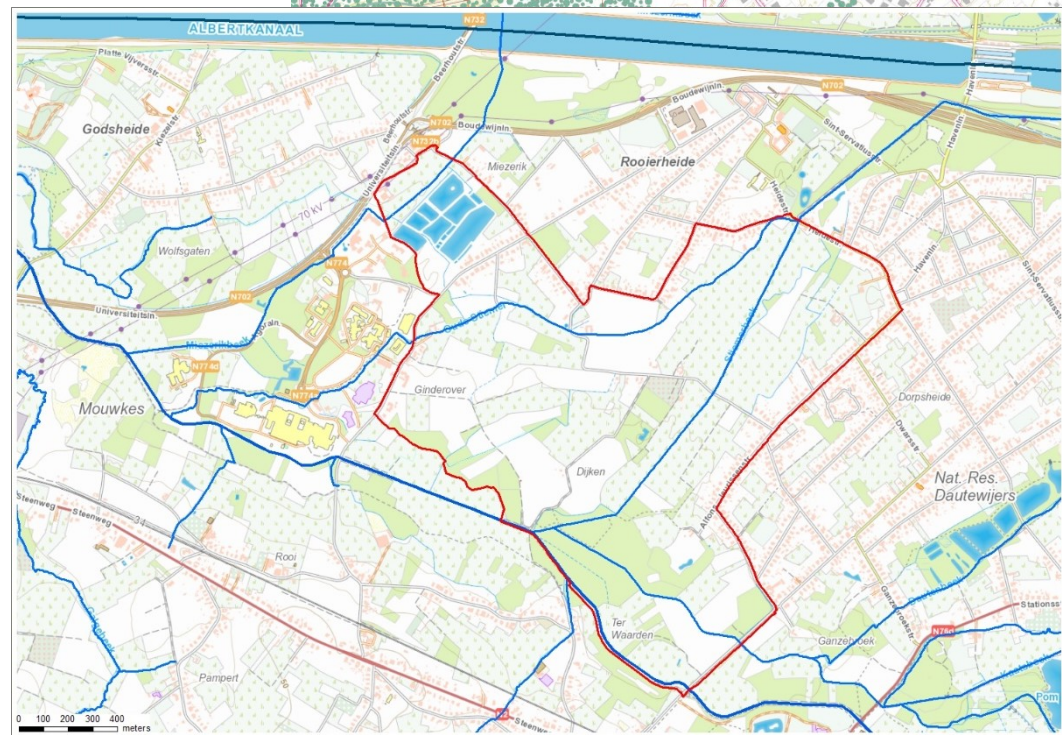
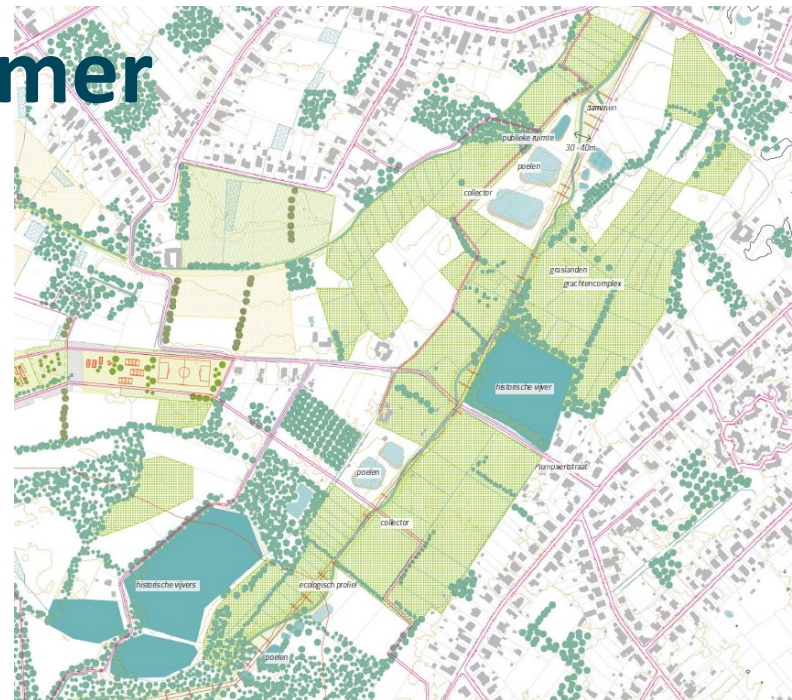
LIP Oude & Nieuwe Stiemer

**Versterken van het
valleilandschap rond het
laatste stukje Stiemerbeek**

LIP Oude & nieuwe Stiemer

- ▶ **Meer natuurlijke waterlopen** (openleggen Oude Stiemer, meandering, overstroomingszones...)
- ▶ **NZ-gerichte natuurverbinding** (poelen, grasland, hagen, houtkanten...)
- ▶ **Recreatieve ontsluiting De Wijers** (trage wegen, beleving, fietspad Stiemer...)
- ▶ **Landschapsherstel** (historisch waterlandschap, grachtjes, dijkes, vijvers, grasland...)
- ▶ **Landbouw** (flankerend)

LIP Caetsweyers - Broekbosvijvers

**Herstel van een
historische
vijverketting in het
noordoosten van De
Wijers**

LIP Caetsweyers - Broekbosvijvers

- Natuur- en vijverherstel
- Wijerbeleving versterken
- Recreatieve verbindingen
- Natuureducatief aanbod

LIP Mijn Mangelbeek

An aerial photograph showing a wide river valley. The river flows from the top right towards the bottom center. The valley is flanked by dense forests with trees in various shades of green and yellow, suggesting an autumn setting. There are several green fields interspersed among the trees. In the far distance, a town or village is visible under a cloudy sky.

De Mangelbeekvallei terug meer natuurlijk inrichten
en een glansrol geven als centrale, verbindende plek tussen Heusden & Zolder
met een eigen herkenbare identiteit gelinkt aan het mijnverleden
waar buurtbewoners aan gehecht zijn, waar ze graag vertoeven
en die gewaardeerd wordt door bezoekers

LIP Mijn Mangelbeek

- WATER & NATUUR

Herstel van de natuurlijke dynamiek & landschapskenmerken van de **beekvallei**

- TRAGE WEGEN

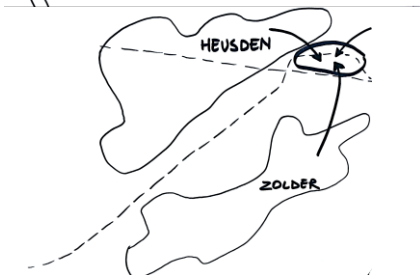
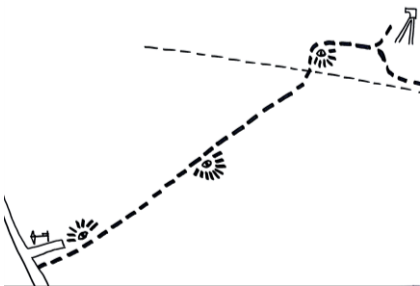
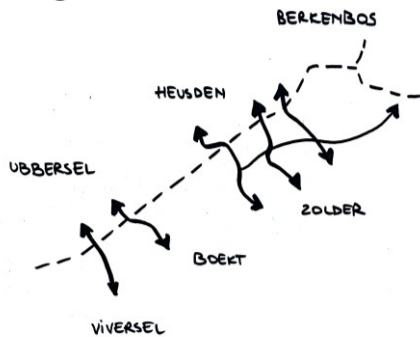
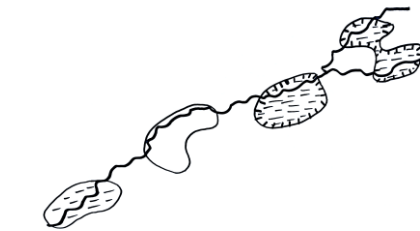
Uitbouw van een fijnmazig netwerk van **trage wegen** dat lokale duurzame verplaatsingen stimuleert

- MIJNERFGOED

Ontsluiten en beleefbaar maken van het mijnerfgoed met het **kolenspoor** als ruggengraat

- ONTMOETING

Inrichting van een kwalitatieve identiteitsvolle **ontmoetingsruimte** die interactie en ontmoeting tussen Heusden en Zolder stimuleert

LIP Mijn Mangelbeek

LANDINRICHTING De wijers Roosterbeek-Mangelbeek

- perimeter projectgebied
- VHA waterlopen
- bevaarbaar
- geklasseerd, eerste cat
- geklasseerd, tweede cat
- geklasseerd, derde cat

1. water en natuur

- 1.2 + 1.3 veenherstel
- 1.3 aanleg beheerweg
- 1.4 NVB kasteel Meylandt
- 1.4 hoogstamboomgaard herstellen
- grasland omrasteren
- herstel lindedreef
- herstel vijveroever
- geleidingswand ecotunnel
- ecotunnel

1.5 netwerk KLE

- aanleggen bosrand
- graslandstapstenen Kolenspoor
- 1.6 natuur rangeerstation
- kappen 0%-50%
- kappen 75% + begrazingsraster

2. trage wegen

- aanleggen trage wegen
- opwaarderen trage wegen
- 2.7 aanleg wandelbrug
- 2.8 oversteekplaats

3. erfgoed en beleving

- 3.1 belevingsplatform klaarbekkens
- 3.2 parkinrichting klaarbekkens
- 3.3 landschapsherstel Helzold
- 3.4 mijnroute Helzold-de Schacht
- 3.8 speelplek langs de Mangelbeek
- 3.9 herinrichting Koolmijnlaan
- 3.10 herinrichting Voortplein
- 3.5 wandellussen Helzold

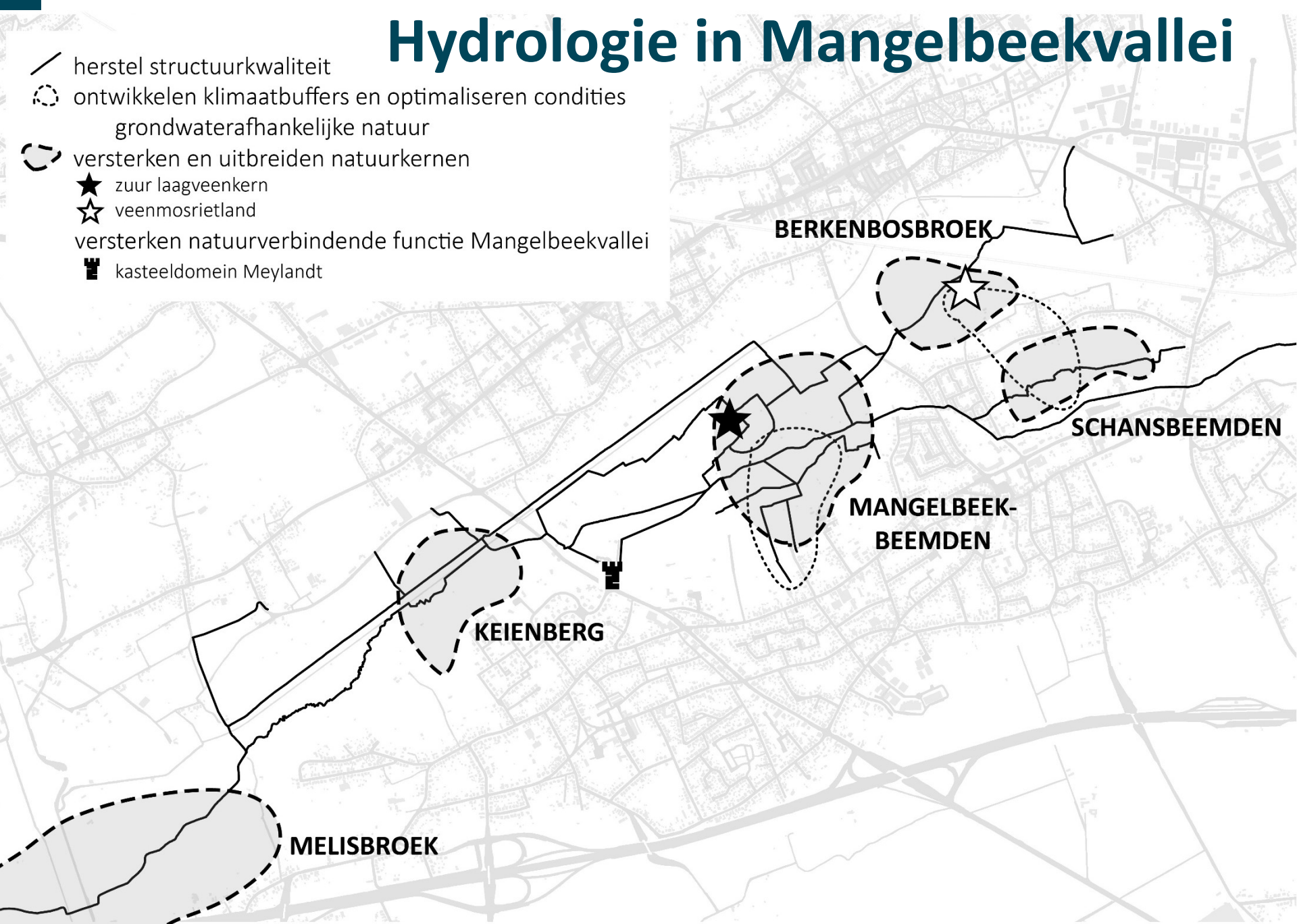
3.7 Onthaalinfrastructuur De Wijers

- hotspot Domherenhuis
- hotspot de Schacht thv klaarbekkens
- hotspot kasteel Meylandt
- infodrager Station
- infodrager Neerjouten
- rustpunt Meulkens
- welkomstbaken Kolenhaven
- welkomstbaken Kolenspoor station

bron:
- WMS Orthofotomosaiek, grootschalig
- wateroppervlakken (Informatie Vlaanderen 2017)

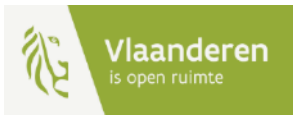
Hydrologie in Mangelbeekvallei

- herstel structuurkwaliteit
- ⊖ ontwikkelen klimaatbuffers en optimaliseren condities grondwaterafhankelijke natuur
- ⊕ versterken en uitbreiden natuurkernen
- ★ zuur laagveenkern
- ☆ veenmosrietland
- versterken natuurverbindende functie Mangelbeekvallei
- 🏰 kasteeldomein Meylandt

Hydrologie in Mangelbeekvallei

- ▶ 2019-2021 – studie provincie Limburg, VLM, EU(Interreg)
 - In kaart brengen (mijn)pompwerking in Mangelbeekvallei
 - Opmaak grondwatermodel voor middenloop Mangelbeekvallei
 - Optimalisering werking vallei i.f.v. natuurdoelen, waterknelpunten en kostenefficiënte inzet pompen

THEMATIC PRIORITY:

Project objectives:
Reduce energy consumption and CO2 emissions for pumping operations through trials of low carbon technologies and methodical approach.

Total budget received from Interreg North-West Europe (2014-2020):

€1.4 million of ERDF

Total project budget:
€2.4 million

www.nweurope.eu

Hydrologie in Mangelbeekvallei

OPROEP!

Ondertekenen **gezamenlijk engagement in 2019** binnen **waterplatform De Wijers** om o.b.v. resultaten studie:

- *een ecohydrologisch ontwikkelscenario te kiezen*
- *en te realiseren (via Landinrichting fase 2?)*

